

ESIMERKKIPERHELASKELMAT 2026–2028

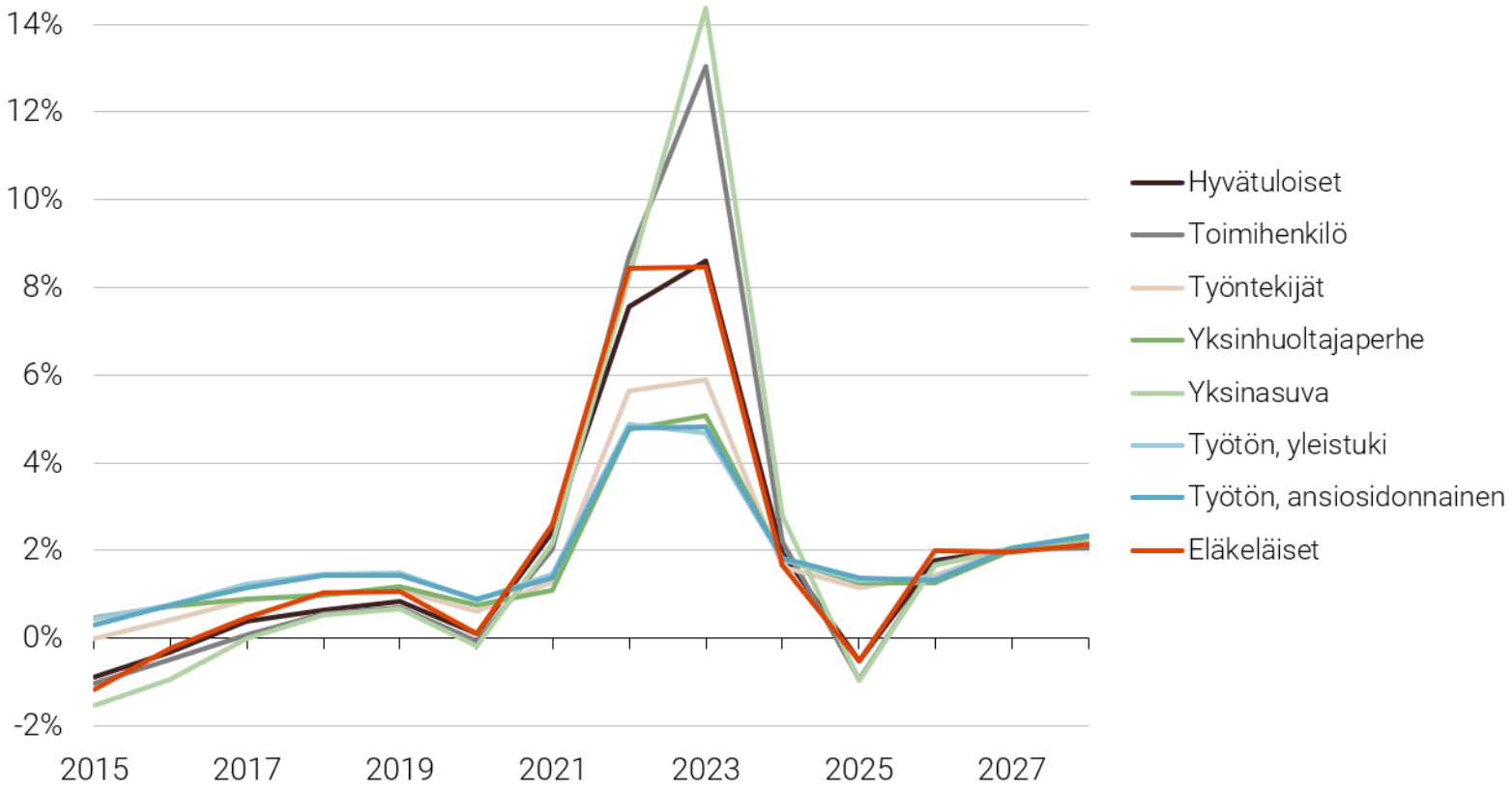
Työssäkäyvien ja työttömien ostovoima eriytyy

TYÖSSÄKÄYVIEN OSTOVOIMA ELPYY, KUN TAAS TYÖTTÖMIEN RAHAT EIVÄT ENÄÄ RIITÄ KOHTUULLISEEN MINIMIIN

22.10.2026 Milla Nyyssölä, johtava tutkija

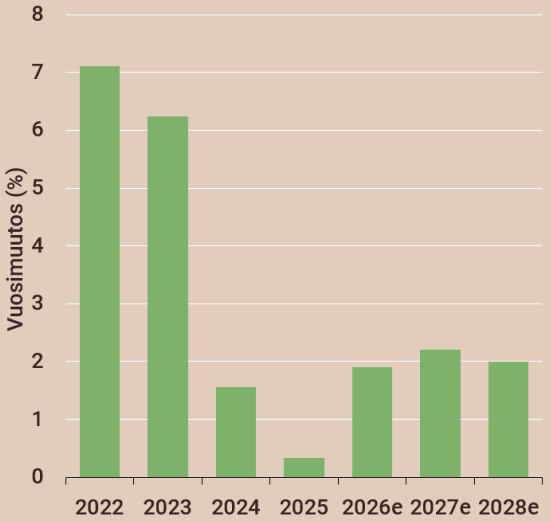
Labore

Kotitalouskohtaistet inflaatiot, v/v%

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

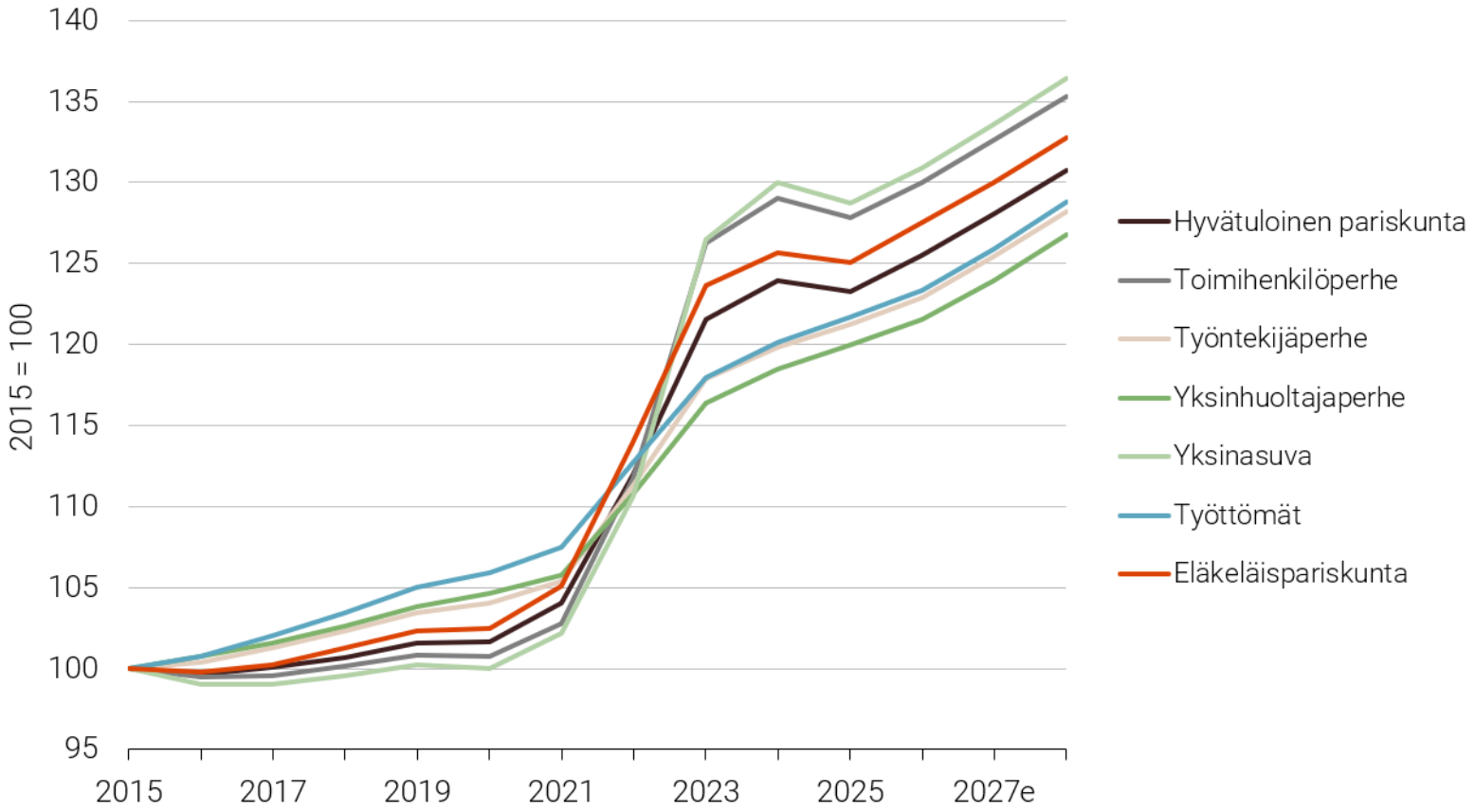
KULUTTAJAHINTAINDEKSI, KOKONAISINDEKSI, 2022–2028

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Labore

Kotitalouskohtaisten inflaatioiden kumulatiivinen kehitys 2015–2028

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Labore

Keskeiset tulokset

- Verotus, sosiaaliturva ja palkat
  - Vuoden 2027 työtulovähennyksen korotus ja sosiaalivakuutusmaksujen aleneminen tukevat työssäkäyvien ostovoimaa.
  - Veroaste laskee esimerkkiperheistä eniten yksinhuoltajalla ja työntekijäperheellä.
  - Etuusleikkaukset, indeksijäädytykset ja ansiosidonnaisen porrastus heikentävät työttömien toimeentuloa edelleen.
  - Palkkojen ennustetaan nousevan 3,5 % vuosina 2026 ja 2027 sekä 3,2 % vuonna 2028.
- Vaikutukset esimerkkiperheiden ostovoimaan
  - Useimpien palkansaajaperheiden ostovoima kasvaa noin 4,2–4,9 % vuodesta 2025 vuoteen 2028.
  - Yksinhuoltajan ostovoima kasvaa noin 2,3 %, mutta jää vuonna 2028 yhä vuoden 2015 tasoa alemmaksi.
  - Työttömien ostovoima heikkenee jokaisena ennustevuonna, yhteensä noin 2,7–2,8 %.
  - Eläkeläispariskunnan ostovoima pysyy ennustejaksolla lähes ennallaan.

Labore

Mitkä esimerkkiperheet?

Hyvätuloinen pariskunta

Yksinasuva korkeakoulutettu

Toimihenkilöperhe (2 lasta)

Yksinasuva työtön
- yleistuki
- ansiosidonnainen

Työntekijäperhe (2 lasta)

Eläkeläispariskunta

Yksinhuoltajaperhe (1 lapsi)

Labore

Lukujen taustalla

- Ansiotaso ja inflaatio: Laboren syksyn 2026 talousennusteesta
  - Ansiotaso nousee 3,5 % vuonna 2026, 3,5 % vuonna 2027 ja 3,2 % vuonna 2028.
  - Kokonaisinflaatio on 1,9 % vuonna 2026, 2,2 % vuonna 2027 ja 2,0 % vuonna 2028.
- Etuuksien indeksijäädytykset: yleistukeen ei tehdä indeksikorotusta vuonna 2027, ja yleisen asumistuen määräytymisperusteiden jäädytys jatkuu vuoden loppuun. Vuonna 2028 indeksitarkistukset palaavat laskelmiin ilman menetettyjen korotusten palauttamista.
- Eläkkeiden ja etuuksien indeksikorotukset: Kansaneläkeindeksi: 2026 noin +0,5 %, 2027 +2,4 % ja 2028 +1,5 %. Työeläkeindeksi: 2026 noin +0,9 %, 2027 +2,6 % ja 2028 +2,5 %.
- Toimeentulotuen perusosia tarkistetaan kansaneläkeindeksillä. Vuoden 2026 perusosaleikkaukset vaikuttavat vuonna 2027 koko vuoden ajan.
- Raporttia on kehitetty yleisöpalautteen ja toiveiden pohjalta: oletuksia ja menetelmiä avataan aiempaa laajemmin, lähdeviitteitä ja oletustaulukoita on lisätty ja raporttia on täydennetty johtopäätöksillä.

Perhekohtaiset inflaatiot kuvaavat eri perhetyyppien kokonaishintojen muutosta heidän omien kulutusrakenteidensa perusteella, ja niitä käytetään muuntamaan estimoidut nimelliset käytettävissä olevat tulot reaalisiksi, eli perheinflaatiolla korjatuiksi tuloiksi, jotka heijastavat paremmin perheiden todellista ostovoiman kehitystä.

Verot ja tulonsiirrot simuloidaan SISU-mikrosimulointimallilla. Ostovoima lasketaan korjaamalla käytettävissä olevat nimellistulot perhekohtaisella inflaatiolla.

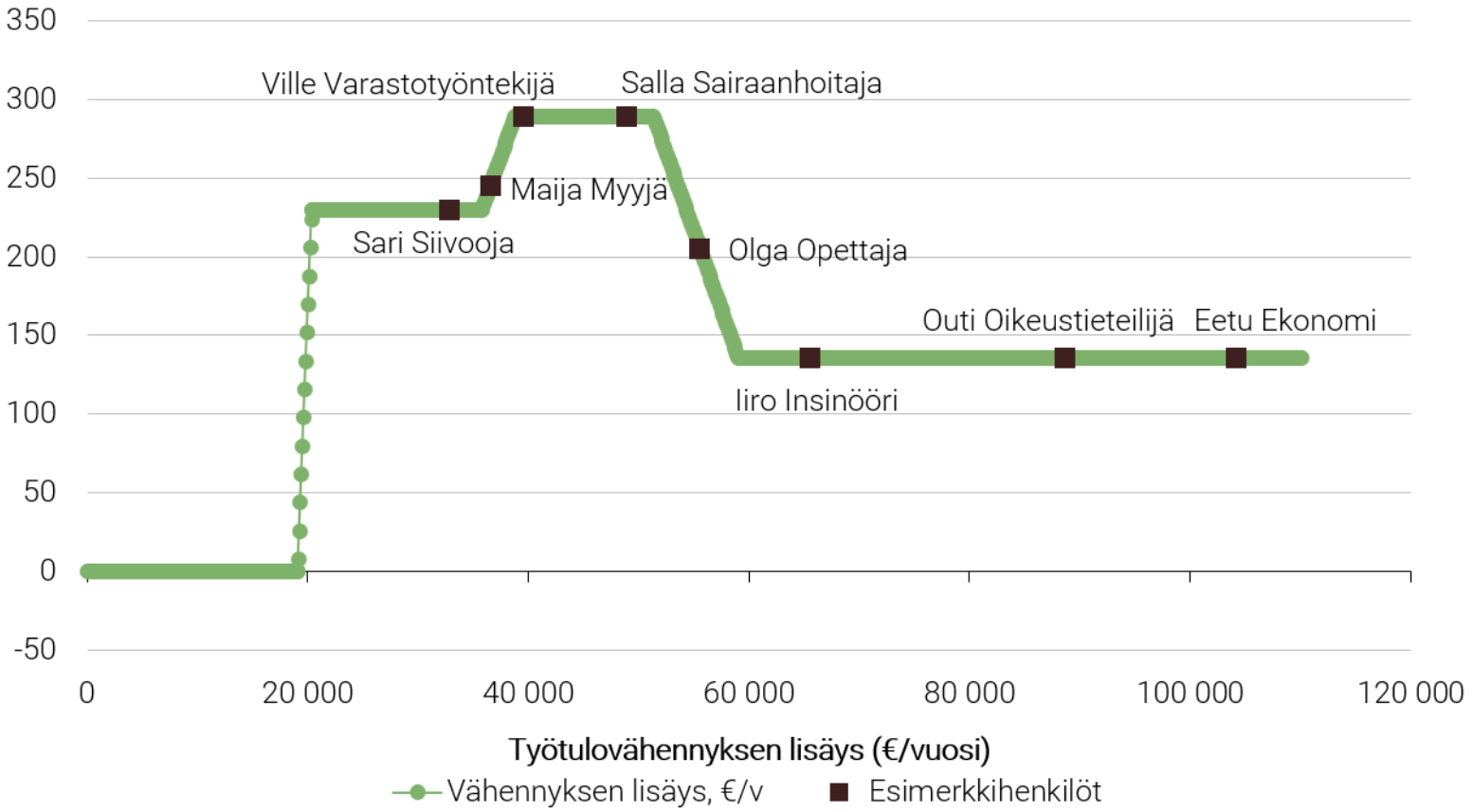
Labore

Talouspoliittiset muutokset

- Valtion tuloveroasteikko 2027: tulorajoihin tehdään 3,2 % indeksitarkistus (HE 174/2026).
- Työtulovähennys 2027: enimmäismäärä nousee 3 430 eurosta 3 660 euroon. Vähennyksen pienenemisen alaraja nousee 35 000 eurosta 38 000 euroon ja pienenemisen päättymisraja 50 550 eurosta 58 250 euroon (HE 174/2026).
- Sosiaalivakuutusmaksut 2027: palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu laskee 0,89 % 0,74 %. Myös sairausvakuutuksen päivärahamaksu alenee.
- Etuuksien indeksijäädytykset jatkuvat vuoden 2027 loppuun: yleistukeen ei ennakoida indeksikorotusta, ja yleisen asumistuen määräytymisperusteet pysyvät jäädytettyinä.
- Välilliset verot: alkoholi- ja tupakkaverot nousevat ja bensiinin sekä dieselin valmisteverot alenevat vuonna 2027. Ajoneuvoveron kevennys huomioidaan vuodesta 2028.
- Vuoden 2028 laskentaoletukset: etuuksien indeksitarkistukset palaavat ilman jäädytysaikana menetettyjen korotusten palauttamista. Valtionveroasteikon tulorajoihin ja vähennysten euromääräisiin perusteisiin oletetaan 3,2 % tarkistus.

Labore

Työtulovähennys tulotasoittain sekä euromuutos 2026–2027

Lähde: Hallituksen esitys HE 174/2026 , Tilastokeskus, Labore.

Työtulovähennys
Enimmäismäärää korotetaan 3430 eurosta 3660 euroon,

Vähennyksen tulorajoja nostetaan (alaraja 35 000€ → 38 000 €, yläraja 50 550 € → 58 250 €).

Verotus kevenee palkansaajilla, mutta työttömillä ja eläkeläisillä ei.

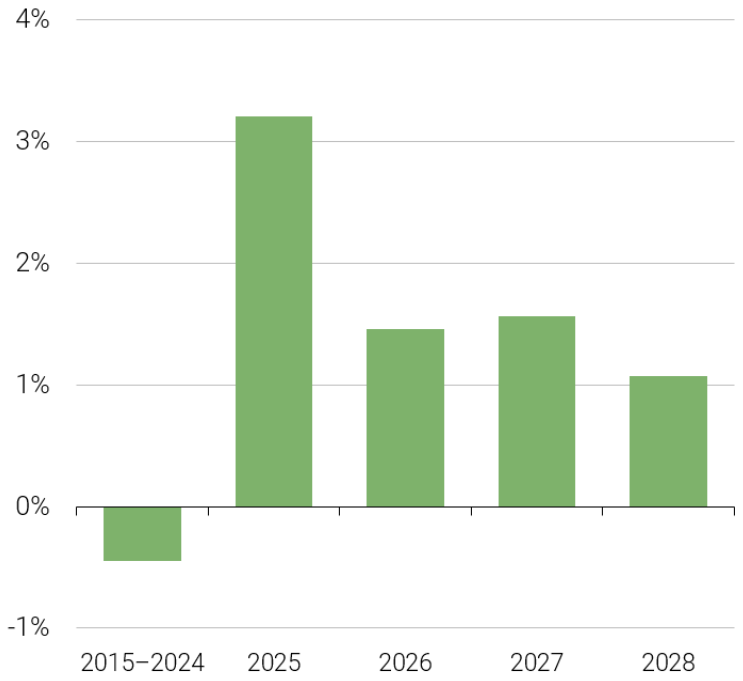
Labore

Hyvätuloinen perhe

HYVÄTULOISEN PERHEEN TULOKEHITYS
2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

	2015–2024	2025	2026e	2027e	2028e
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, €/kk)	131	242	301	347	320
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, %)	1,6	2,7	3,3	3,6	3,2
Perheinflaatio (%)	2,1	-0,5	1,8	2	2,1
Ostovoima (muutos, %)	-0,4	3,2	1,5	1,6	1,1
Verojen osuus bruttotuloista (%)	38,3	38,2	38,4	38,3	38,3
Ansiotulojen kasvu (%)	1,5	3,1	3,5	3,5	3,2

OSTOVOIMAN MUUTOS
2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

EETU EKONOMI JA OUTI OIKEUSTIETEILIJÄ

Eetu Ekonomi ja Outi Oikeustieteilijä työskentelevät molemmat yksityisellä sektorilla: Eetu vakuutusalan yrityksessä ja Outi lakimiehenä suomalaisessa teollisuusyrityksessä. Vuonna 2026 Eetu Ekonomin kuukausitulot, huomioiden tulospalkkiot ja lomarahat, ovat 8 378 euroa ja Outi Oikeustieteilijän vastaavat tulot ovat 7 128 euroa. Pariskunnalla ei ole lapsia ja he asuvat velattomassa 80 m^2 omistusasunnossa.

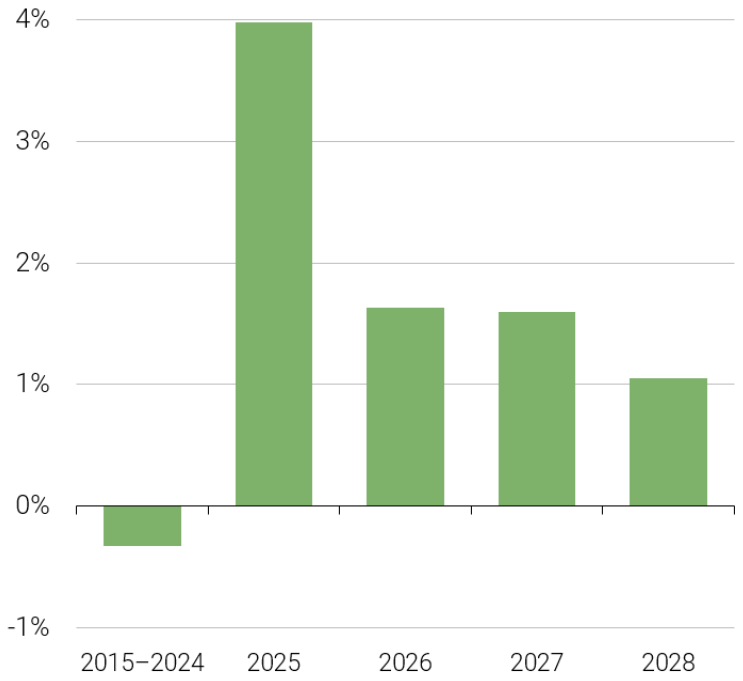
Labore

Toimihenkilöperhe

TOIMIHENKILÖPERHEEN TULOKEHITYS
2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

	2015–2024	2025	2026e	2027e	2028e
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, €/kk)	117	187	217	243	215
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, %)	2,1	3	3,4	3,6	3,1
Perheinflaatio (%)	2,6	-1	1,7	2	2
Ostovoima (muutos, %)	-0,3	4	1,6	1,6	1,1
Verojen osuus bruttotuloista (%)	29,4	29,6	29,6	29,4	29,4
Ansiotulojen kasvu (%)	2,3	3,1	3,5	3,5	3,2

OSTOVOIMAN MUUTOS
2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

IIRO INSINÖÖRI JA SALLA SAIRAANHOITAJA
Iiro Insinöörin ja Salla Sairaanhoitajan perheeseen kuuluu pariskunnan lisäksi kaksi kouluikäistä lasta. Iiro työskentelee yksityisellä sektorilla teknologia-alan yrityksessä. Salla työskentelee sairaanhoitajana kuntasektorilla. Vuonna 2026 Iiron kuukausitulot ovat 5 270 euroa ja Sallan kuukausitulot ovat 3 930 euroa kuukaudessa. Perhe asuu 80 m^2 omistusasunnossa, josta heillä on 150 000 euroa asuntovelkaa.

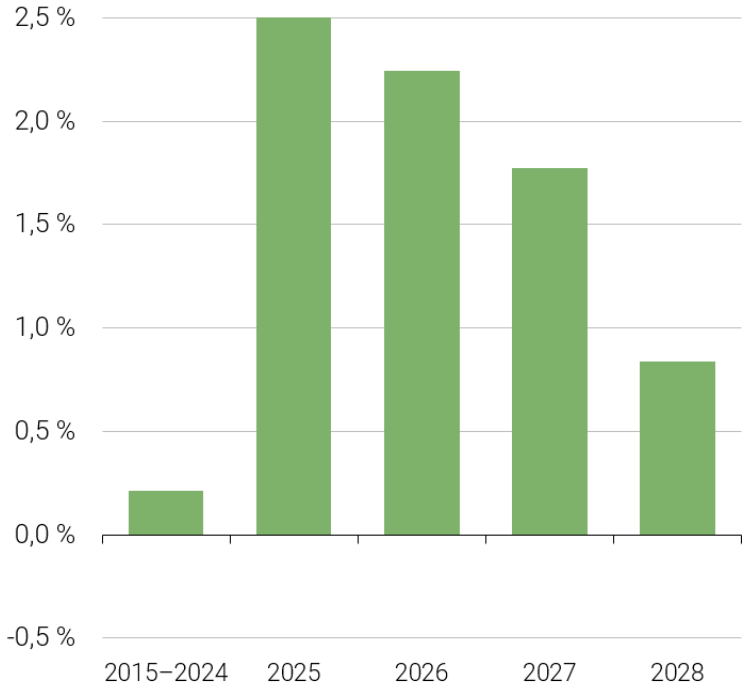
Labore

Työntekijäperhe

TYÖNTEKIJÄPERHEEN TULOKEHITYS
2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

	2015–2024	2025	2026e	2027e	2028e
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, €/kk)	86	175	180	195	162
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, %)	2	3,7	3,7	3,8	3,1
Perheinflaatio (%)	1,8	1,2	1,4	2	2,2
Ostovoima (muutos, %)	0,2	2,5	2,2	1,8	0,8
Verojen osuus bruttotuloista (%)	21,9	20,8	20,6	20,2	20,2
Ansiotulojen kasvu (%)	2	3,1	3,5	3,5	3,2

OSTOVOIMAN MUUTOS
2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

VILLE VARASTOTYÖNTEKIJÄ JA MAIJA MYYJÄ

Ville Varastotyöntekijän ja Maija Myyjän perheeseen kuuluu kaksi alle kouluikäistä lasta. Perheen molemmat vanhemmat työskentelevät yksityisellä sektorilla: Ville maahantuontiyrityksen varastossa ja Maija eläinkaupan myyjänä. Vuonna 2026 Villen kuukausitulot ovat 3 177 euroa ja Maijan kuukausitulot ovat 2 942 euroa.

Perhe asuu 80 m^2 vuokra-asunnossa.

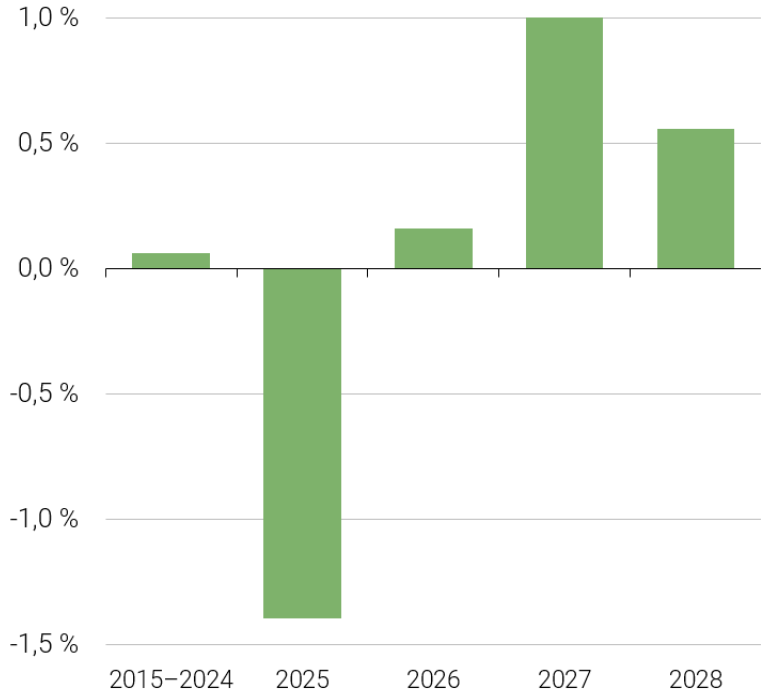
Labore

Yksinhuoltajaperhe

YKSINHUOLTAJAPERHEEN TULOKEHITYS
2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

	2015–2024	2025	2026e	2027e	2028e
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, €/kk)	41	-4	36	91	76
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, %)	1,8	-0,2	1,4	3,6	2,9
Perheinflaatio (%)	1,8	1,3	1,3	2	2,3
Ostovoima (muutos, %)	0,1	-1,4	0,2	1,6	0,6
Verojen osuus bruttotuloista (%)	19,4	18,3	18,1	17,7	17,7
Ansiotulojen kasvu (%)	1,9	3,1	3,5	3,5	3,2

OSTOVOIMAN MUUTOS
2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

SARI SIIVOOJA

Sari Siivooja on yhden lapsen yksinhuoltaja. Sari työskentelee siivousalan yrityksessä yksityisellä sektorilla. Vuonna 2026 Sarin kuukausitulot ovat 2 642 euroa. Ansiotulojen lisäksi Sarille maksetaan lapsilisää, asumistukea ja elatustukea.

Sari ja hänen kouluikäinen lapsensa asuvat 60 m2 vuokra-asunnossa.

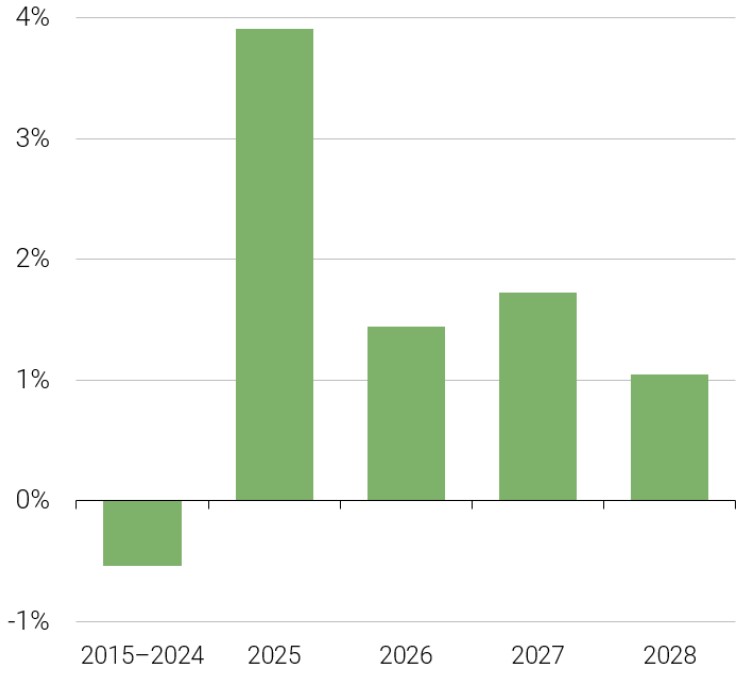
Labore

Yksinasuva korkeakoulutettu

YKSINASUVAN TULOKEHITYS
2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

	2015–2024	2025	2026e	2027e	2028e
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, €/kk)	51	86	96	121	106
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, %)	1,9	2,9	3,1	3,8	3,2
Perheinflaatio (%)	2,6	-1	1,7	2,1	2,2
Ostovoima (muutos, %)	-0,5	3,9	1,4	1,7	1
Verojen osuus bruttotuloista (%)	29,5	29,1	29,3	29,1	29,1
Ansiotulojen kasvu (%)	1,7	3,1	3,5	3,5	3,2

OSTOVOIMAN MUUTOS
2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

OLGA OPETTAJA

Olga Opettaja on yksinasuva korkeakoulutettu. Olga työskentelee peruskoulun opettajana julkisella puolella. Vuonna 2026 Olgan kuukausitulot ovat 4 469 euroa.

Olga asuu 40 m^2 omistusasunnossa, josta hänellä on 100 000 euroa asuntovelkaa.

Labore

Yleistuella ja ansiosidonnaisella olevat

TYÖTTÖMÄNÄ OLEVAN TULOKEHITYS 2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

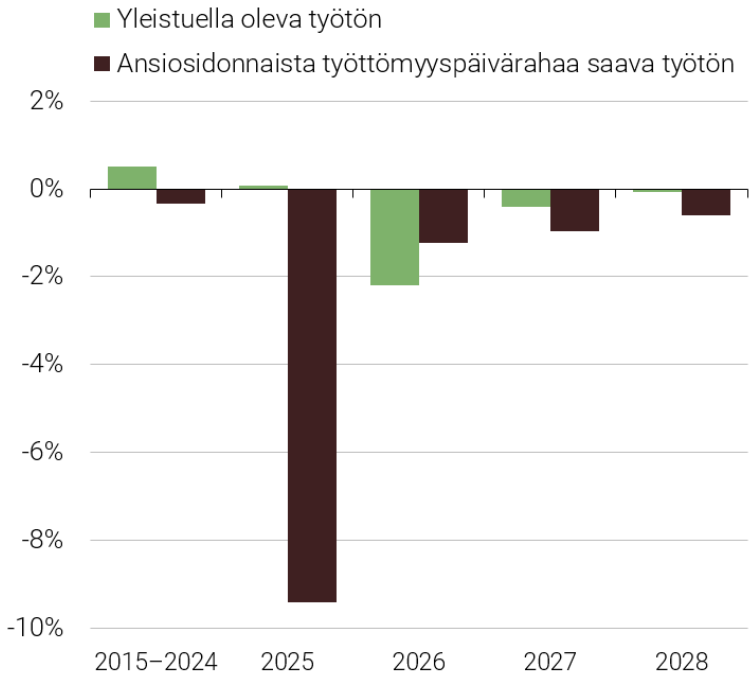
Yleis-, asumis- ja toimeentulotukea saava työtön

	2015–2024	2025	2026e	2027e	2028e
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, €/kk)	28	19	-12	22	31
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, %)	2,4	1,4	-0,8	1,6	2,2
Perheinflaatio (%)	1,9	1,3	1,4	2,1	2,3
Ostovoima (muutos, %)	0,5	0,1	-2,2	-0,4	-0,1
Verojen osuus bruttotuloista (%)	15,4	14,3	13,9	13,6	13,2
Työttömyysetuuden kasvu (%)	1,1	0	0	0	0,3

Ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa saava työtön

	2015–2024	2025	2026e	2027e	2028e
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, €/kk)	21	-126	1	15	25
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, %)	1,5	-8,2	0,1	1,1	1,7
Perheinflaatio (%)	1,9	1,4	1,3	2,1	2,3
Ostovoima (muutos, %)	-0,3	-9,4	-1,2	-1	-0,6
Verojen osuus bruttotuloista (%)	22,9	20,6	20,6	20,5	20,4
Työttömyysetuuden kasvu (%)	1,6	-16,3	1,1	1,3	1,4

OSTOVOIMAN MUUTOS 2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

TOMI TYÖTÖN / TEEMU TYÖTÖN

Tomi Työtön on työmarkkina-, asumis- ja toimeentulotukea saava työtön. Tomin saamat nettotulonsiirrot ovat 1 346 €/kk vuonna 2026.

Teemu Työtön on ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa saava, konepajateollisuusalalta työttömäksi jäänyt mies. Teemulle maksetaan päivärahaa entisen kuukausipalkan perusteella 3 792 euroa vuonna 2026. Ansiopäiväraha on 1 629 €/kk keskimäärin vuoden ajanjaksolle jaettuna.

Sekä Teemu että Tomi asuvat yksin 40m² vuokra-asunnossa.

Labore

Ansiosidonnaista ja perusturvaa saavan ero

Yksinasuvan yleistuella olevan työttömän tulojen kehitys

	2015	2024	2025	2026	2027	2028
Bruttotulot (€/kk)	705	778	778	778	778	781
Saadut tulonsiirrot (€/kk)	480	674	690	676	695	721
Verot ja veronluonteiset maksut (€/kk)	115	114	111	108	106	103
Käytettävissä olevat tulot (€/kk)	1070	1339	1358	1346	1368	1399
Verojen osuus bruttotuloista (%)	16,3	14,6	14,3	13,9	13,6	13,2

Yksinasuvan ansiosidonnaisella työttömyyspäivärahalla olevan työttömän tulojen kehitys

	2015	2024	2025	2026	2027	2028
Bruttotulot (€/kk)	1 666	1 925	1 611	1 629	1 650	1 672
Saadut tulonsiirrot (€/kk)	99	47	137	123	121	126
Verot ja veronluonteiset maksut (€/kk)	386	430	332	335	339	342
Käytettävissä olevat tulot (€/kk)	1379	1542	1416	1417	1432	1457
Verojen osuus bruttotuloista (%)	23,2	22,4	20,6	20,6	20,5	20,4

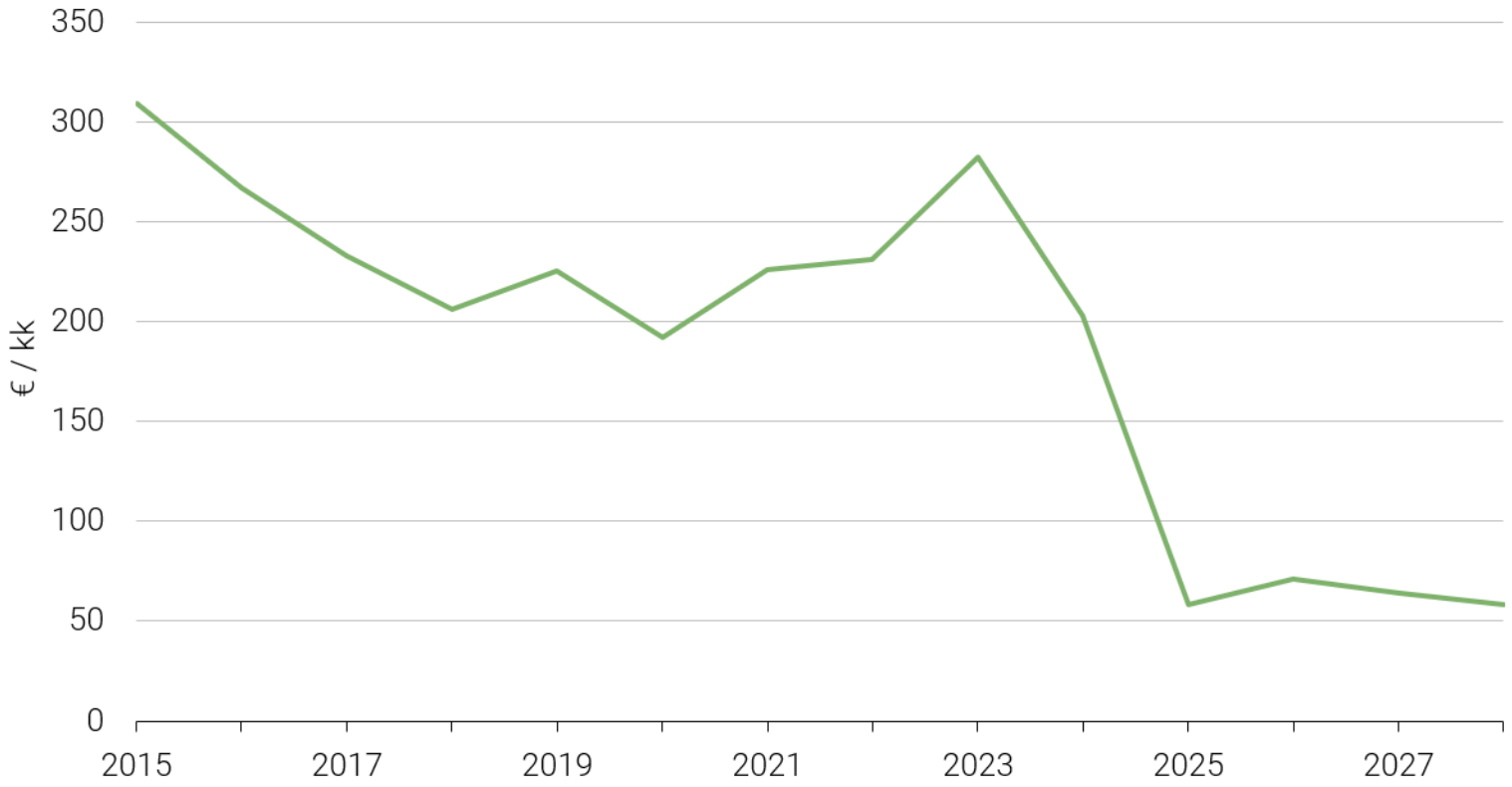
Lähde: Tilastokeskus, Labore.

- Teemu saa ansiopäivärahaa koko vuoden alun omavastuuajan jälkeen, mutta porrastusten vuoksi hänen käytettävissä olevat nimellistulonsa laskevat loppuvuodesta samalle tasolle kuin yleistukea saavalla.
- Yleistukea saavan pienempi työttömyysetuus täydentyy ansiosidonnaista saavaa suuremmalla asumistuella ja toimeentulotuella.
- Sama kokonaistulotaso syntyy siis erilaisista etuusyhdistelmistä.

Labore

Ansiosidonnaisen tuoma tuloetu kaventuu

Käytettävissä olevien tulojen ero perusturvaa saavaan

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

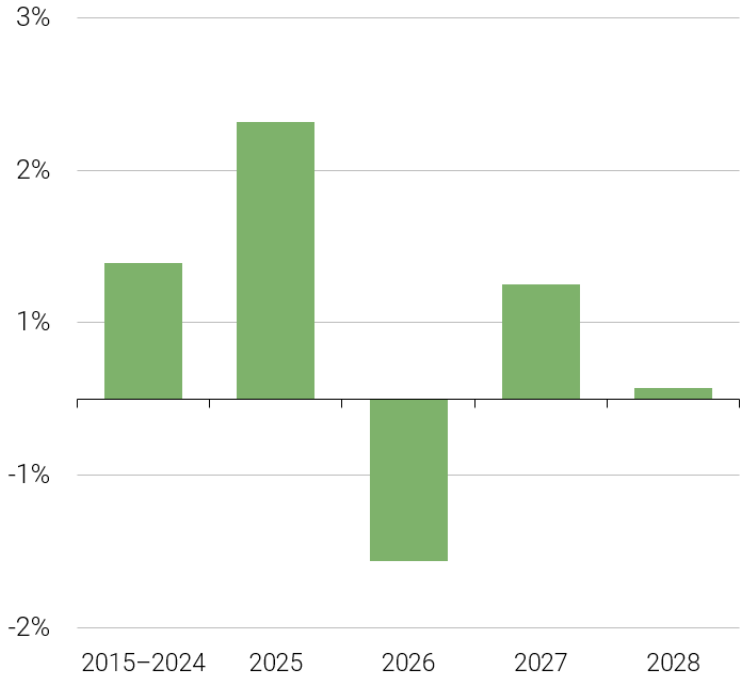
Labore

Eläkeläispariskunta

ELÄKELÄISPARISKUNNAN TULOKEHITYS
2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

	2015–2024	2025	2026e	2027e	2028e
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, €/kk)	76	37	26	81	67
Käytettävissä olevat nimellistulot (muutos, %)	3,1	1,3	0,9	2,7	2,2
Perheinflaatio (%)	2,2	-0,5	2	2	2,1
Ostovoima (muutos, %)	0,9	1,8	-1,1	0,8	0,1
Verojen osuus bruttotuloista (%)	15,9	14,2	14,1	14	13,9
Eläketulojen kasvu (%)	2,7	1,5	0,8	2,6	2,2

OSTOVOIMAN MUUTOS
2015–2024 (keskimäärin), 2025–2028

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

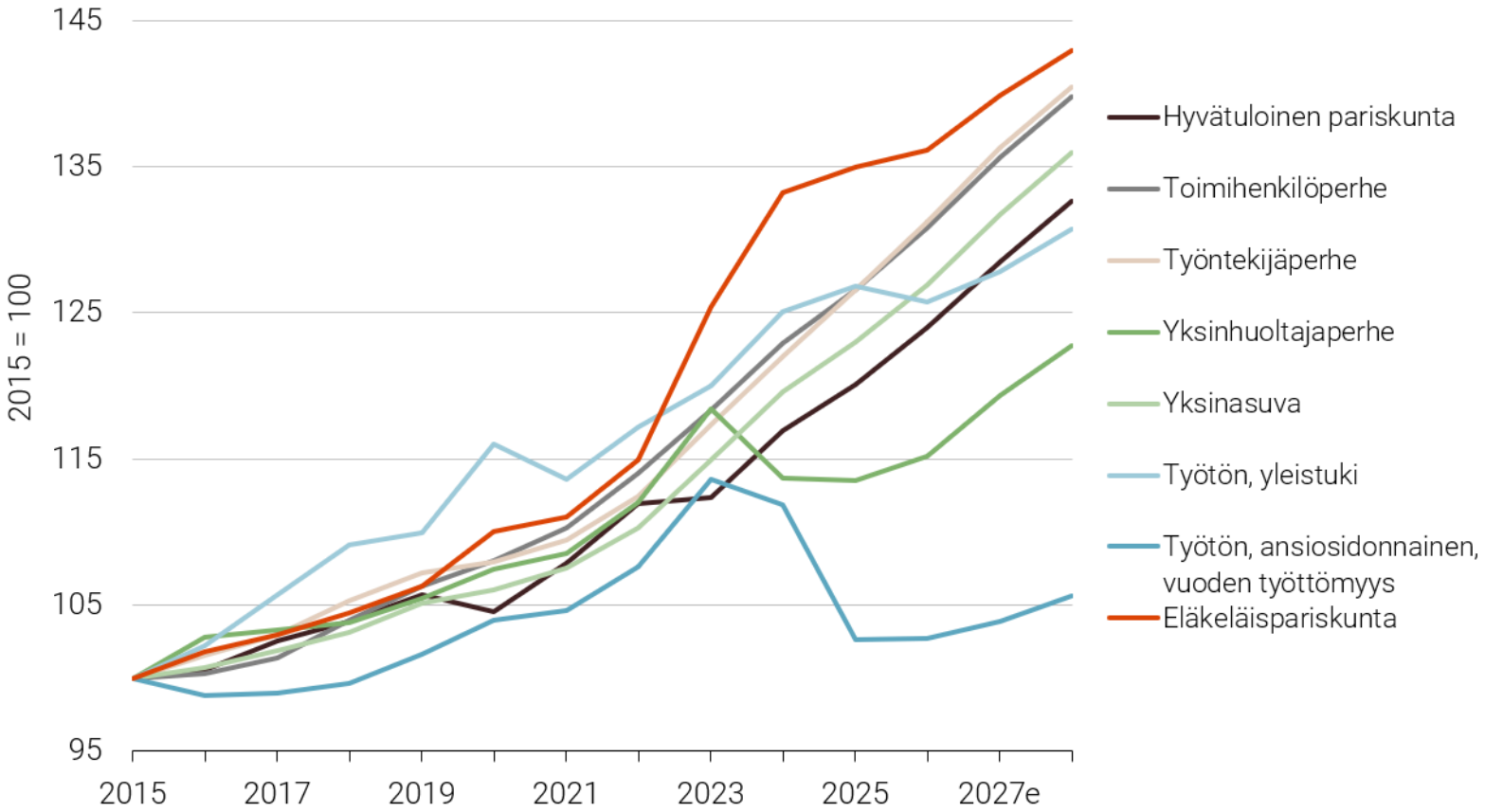
EINO JA EILA ELÄKELÄINEN

Eino ja Eila Eläkeläinen ovat eläkkeellä oleva pariskunta, jonka neljä aikuista lasta ovat muuttaneet pois kotoa ja perustaneet omat perheet. Eino saa vuonna 2026 keskimääräistä työeläkettä
2 643 €/kk ja Eila saa kansaneläkettä 703 €/kk sekä takuueläkettä 288 €/kk.

Pariskunta asuu velattomassa 60m² omistusasunnossa.

Labore

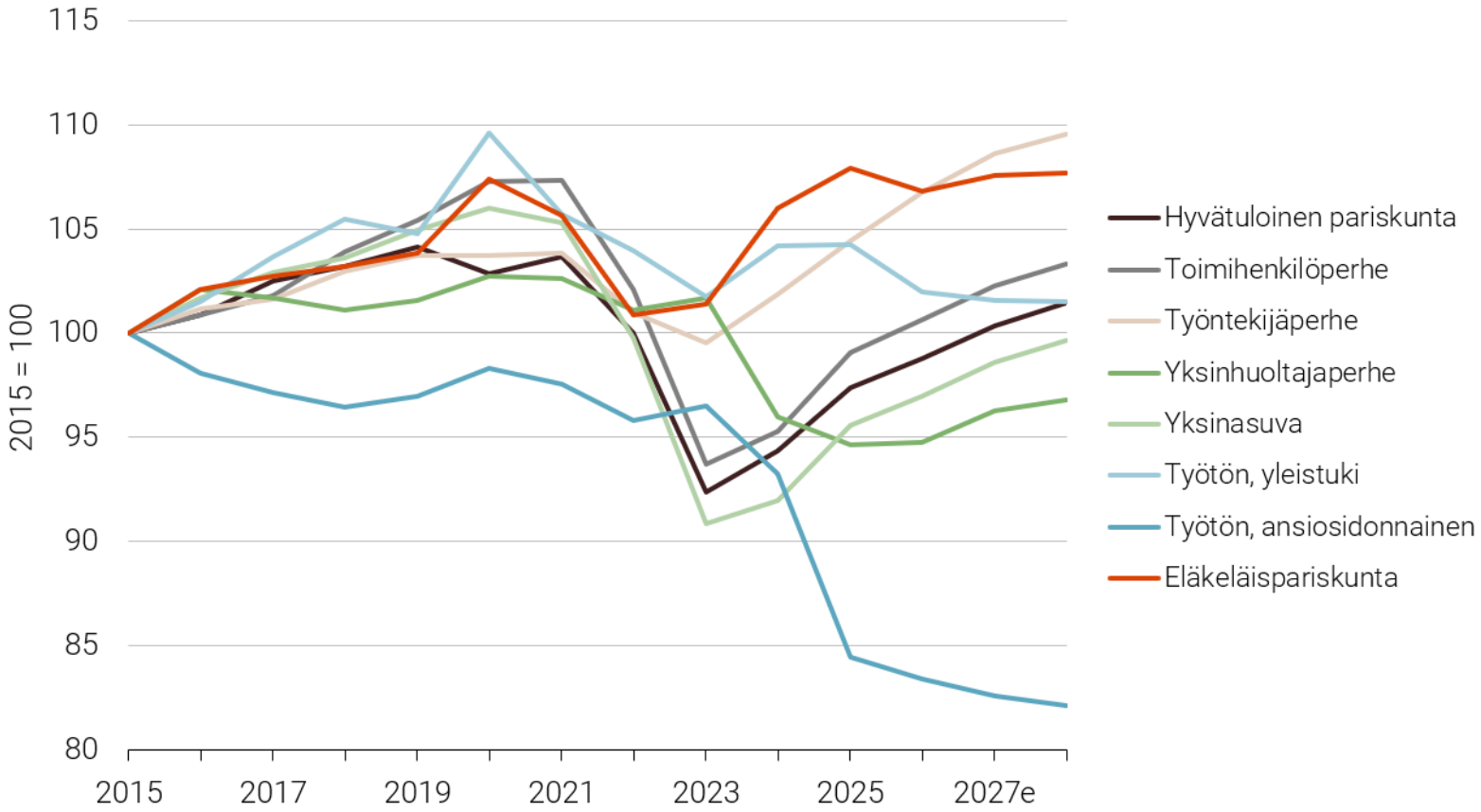
Käytettävissä olevat nimellistulot 2015–2028

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Labore

Ostovoiman kehitys perheittäin 2015–2028

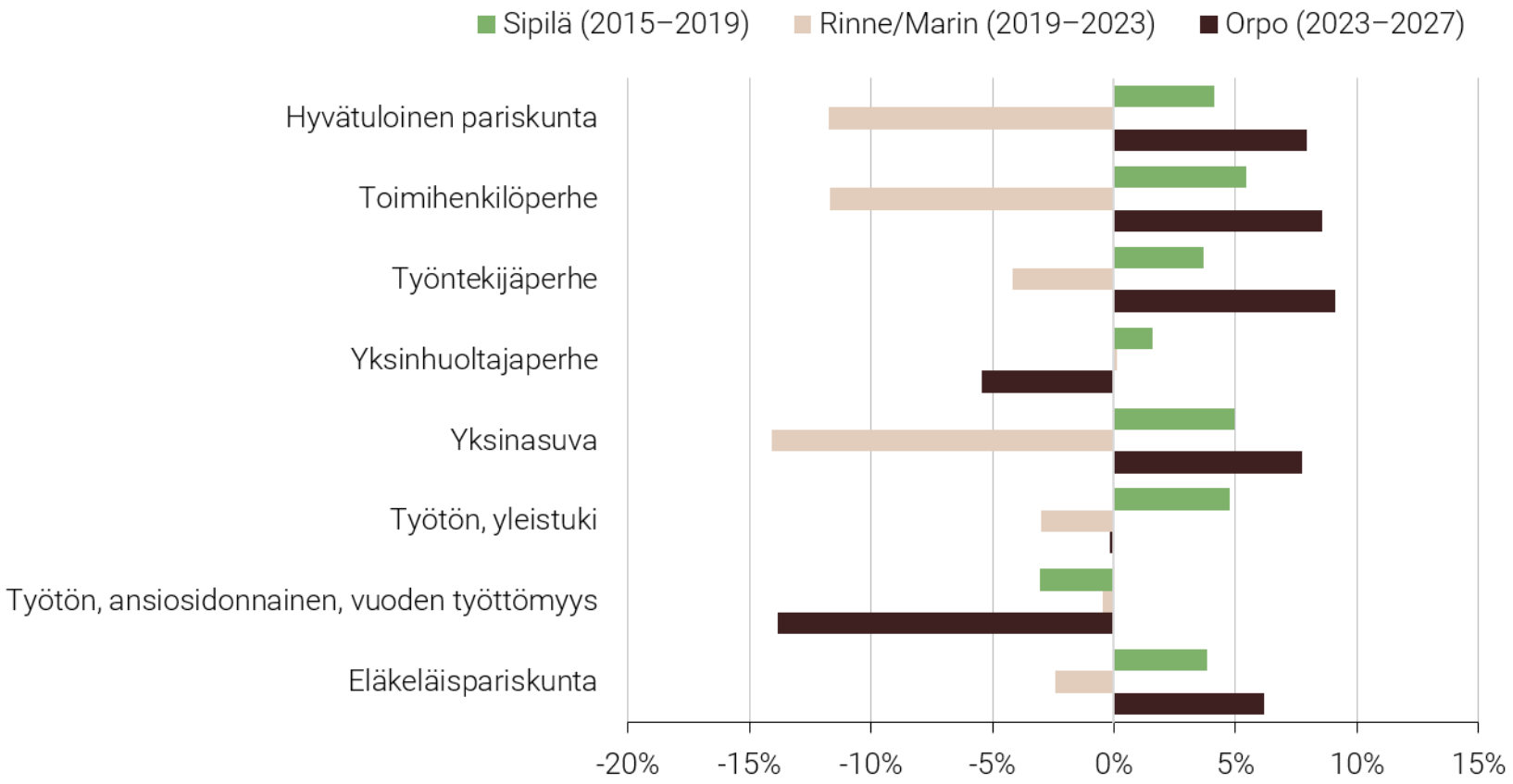

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

- Kuvasta identifioituu kaksi klusteria:
  - Ne, joilla ostovoiman kohenee
  - Ne, joilla ostovoima vain laskee
- Ostovoiman kehitys yli ajan (2015–2028) on paras työntekijäperheellä
- Heikoin kehitys on ansiosidonnaisella olevalla. Myös yksinasuvan ja yksinhuoltajan ostovoima laskee

Labore

Ostovoimamuutokset hallituskausittain

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

- **Sipilä (2015–2019)**
  Ostovoima nousi etenkin työssäkäyvillä, mutta ansiosidonnaisella oleva jäi jälkeen.
- **Rinne/Marin (2019–2023)**
  Merkittävä inflaatio ja korkoshokki romahduttivat ostovoimaa, tuet suojasivat yksinhuoltajaa.
- **Orpo (2023–2027, ennuste)**
  Veronkevennykset auttavat hyvätuloisia; yksinhuoltaja ja ansiosidonnaisella oleva häviävät

Labore

Yhteenveto

- Työssäkäyvien ja työttömien ostovoima eriytyy. Palkankorotukset ja vuoden 2027 veronkevennykset tukevat työssäkäyviä, mutta työttömien tulot jäävät hintojen noususta jälkeen.
- Useimpien palkansaajaperheiden ostovoima kasvaa noin 4,2–4,9 % vuodesta 2025 vuoteen 2028. Suhteellinen kasvu on suurinta työntekijäperheellä, euromääräinen tulonlisäys hyvätuloisella pariskunnalla.
- Työttömien ostovoima heikkenee 2025-2028, yhteensä noin 2,7–2,8 %. Etuusleikkaukset, indeksijäädytykset ja ansiosidonnaisen porrastus pitävät toimeentulon niukkana.
- Yksinhuoltajan ostovoima elpyy muita palkansaajaperheitä hitaammin: kasvu on noin 2,3 % vuodesta 2025 vuoteen 2028. Asumistuen menetys syö palkankorotusten hyötyä, eikä ostovoima palaudu vuoden 2015 tasolle.
- Eläkeläispariskunnan ostovoima pysyy lähes ennallaan. Vuoden 2026 heikkeneminen korjaantuu vain osittain vuosina 2027–2028.

Labore

Mitä olisi arvioitava?

- Toimeentulon riittävyys: Riittävätkö etuudet ja asumistuki yhdessä enää kohtuullisen minimin mukaiseen arkeen etuudensaajilla?
- Palkankorotuksesta jäävä hyöty: Tunnistetaanko indeksijäädytysten vaikutus, kun ansiotasoindeksikorjaus pienentää etuuksia?
- Kevennysten ulkopuolelle jäävät: Millä keinoin turvataan niiden ostovoimaa, joita työn veronkevennykset eivät tavoita?

Labore

Kiitos!

TYÖRYHMÄN JÄSENET

Laskelmat
Milla Nyyssölä
Juho Koistinen

Viestintä
Essi Lindberg
Aila Mustonen
Emmi Nykänen
Jasmin Kivelä
Elsa Päätalo

Labore

Materiaalia yleisön lisäkysymyksiin

Labore

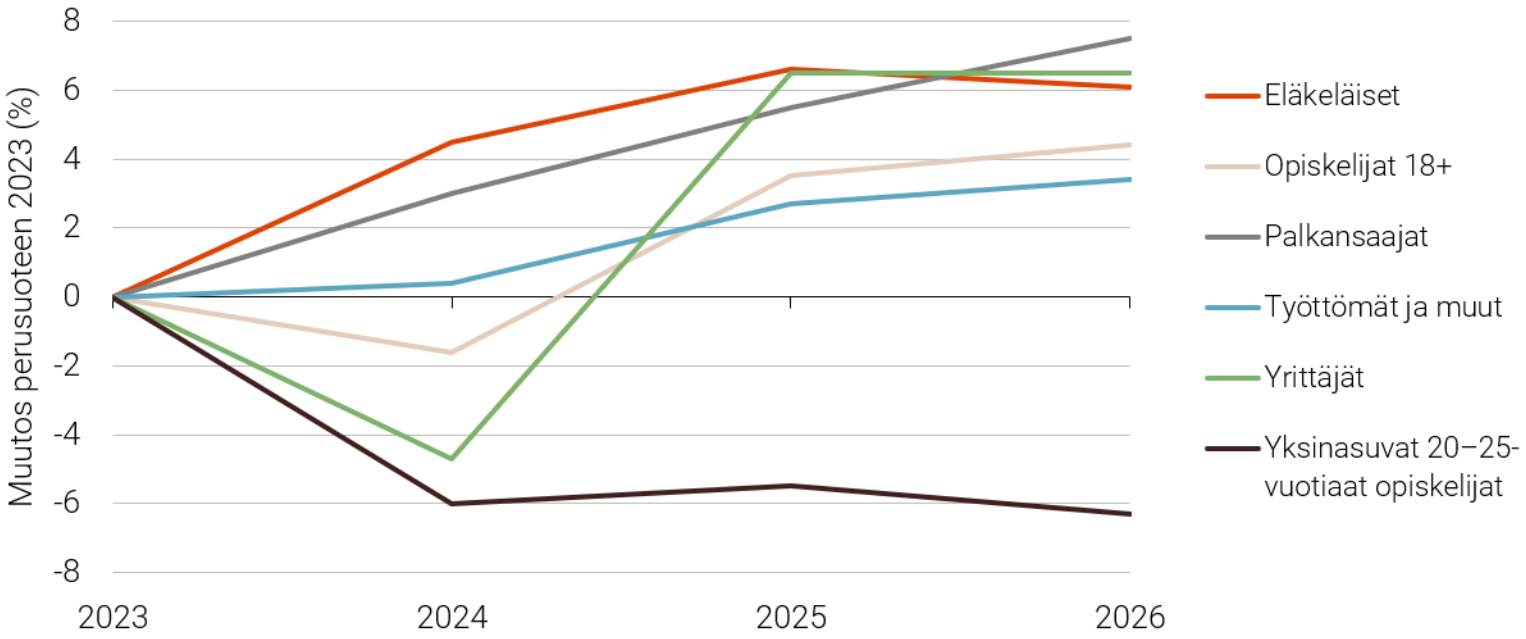
Juuri ilmestyi myös ”Ostovoiman kasvu ei kohdistu pienituloisimpiin ryhmiin” – analyysi. Miten tämä eroaa Esimerkkiperheistä?

- Analyysi kertoo, miten ostovoiman kehitys jakautuu väestössä, ja esimerkkiperhe-ennuste havainnollistaa, miten kehitys muodostuu erilaisissa vuosien yli seuratuissa perhetilanteissa.
  - Analyysi näyttää kehityksen jakautumisen, esimerkkiperheet avaavat mekanismeja: miten palkat, verotus, etuudet sekä perheen oman kulutuskorin hinnat yhdessä muuttavat ostovoimaa.
- Tulokset tukevat toisiaan. Esimerkiksi yksinhuoltajien heikko keskimääräinen kehitys konkretisoituu esimerkkiperheessä, jossa asumistuen menetys syö palkankorotuksen hyötyä.
- Analyysin keskiarvo peittää erilaisia tilanteita. Esim. rekisteriaineiston työttömän kotitaloudessa voi olla myös palkkatuloja, kun taas yksinasuva työtön esimerkkihenkilö elää etuuksilla. Siksi lukujen ei tarvitse olla samoja.

- Analyysi kuvaa koko väestöä: rekisteriaineistoon perustuvat tulokymmenysten ja väestöryhmien keskimääräiset ostovoimamuutokset vuosina 2023–2026.
- Esimerkkiperhe-ennuste konkretisoi perheiden tilanteet: kahdeksan kotitaloustyyppiä, joiden palkat perustuvat ammatti- ja sukupuoliryhmien mediaaneihin. Ennustejakso 2026–2028 sekä vertailuja vuodesta 2015.

Labore

Ostovoima ja sosioekonominen asema

	Eläkeläiset	Opiskelijat 18+	Palkansaajat	Työttömät ja muut	Yrittäjät	Yksinasuvat 20–25-vuotiaat opiskelijat
2023	0	0	0	0	0	0
2024	4,5	-1,6	3,0	0,4	-4,7	-6,0
2025	6,6	3,5	5,5	2,7	6,5	-5,5
2026	6,1	4,4	7,5	3,4	6,5	-6,3

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

- Opiskelijoiden tilanne on heikko:
  Yksinasuvien 20-25 vuotiaiden opiskelijoiden ryhmän ostovoima heikentyy vuodesta 2023 vuoteen 2026 6,3 prosenttia.

Labore

Mikä tästä havaitusta eriarvoistumisesta seuraa?

- Toimeentulovaikeudet ja köyhyys voivat syventyä, kun yhä useamman tulot eivät riitä ruokaan, asumiseen ja muihin välttämättömiin menoihin.
- Terveys- ja hyvinvointierot voivat kasvaa ja varsinkin taloushuolet kuormittavat. Nyt lääkkeistä, hoidosta tai terveellisestä ruoasta joudutaan jo tinkimään.
- Lasten mahdollisuudet eriytyvät, kun perheen talous rajoittaa kehitystä (maksullinen kehittävä toiminta jää pois), mikä voi vahvistaa eriarvoisuuden periytymistä ja heikentää lasten tulevaisuuden mahdollisuuksia.
- Velkaantumisen ja asumisongelmien riski kasvaa: säästöjen puuttuessa matalilla tulotasoilla pienikin lisämeno voi johtaa laskurästeihin, maksuhäiriöihin tai häätöuhkaan.
- Kulutuskysyntä ja talouden elpyminen voivat heikentyä: pienituloiset joutuvat supistamaan kulutustaan, eikä suurituloisten ostovoiman kasvu välttämättä korvaa menetettyä kysyntää.
- Osallisuus ja yhteiskunnallinen luottamus voivat heikentyä: arjesta ja yhteisistä mahdollisuuksista sivuun jääminen voi lisätä ulkopuolisuuden ja epäoikeudenmukaisuuden kokemuksia.

Labore

Syyskuussa 39 000 työtöntä enemmän ja 11 000 työllistä vähemmän kuin vuotta aiemmin

- Ostovoiman leikkaukset voivat vähentää työpaikkoja: etuusleikkaukset ja kulutusverojen korotukset supistavat kulutusta ja yritysten työvoiman tarvetta.
- Vahvemmat työnteon kannustimet tarvitsevat rinnalleen työpaikkoja: aktiivisempi työnhaku ei yksin ratkaise vähäisen työn kysynnän ongelmaa.
- Suojaosan poisto voi heikentää keikkatyön kannattavuutta, vaikka kokoaikatyöhön siirtymisen kannustin vahvistuisi.
- Julkisten menojen leikkaukset voivat vähentää työtä julkisissa palveluissa ja niiden alihankintaketjuissa. Veronkevennykset tukevat kysyntää siltä osin kuin lisätulot kulutetaan.
- Heikko ostovoima ja työttömyys voivat vahvistaa toisiaan: työttömyys vähentää tuloja, kulutuksen supistuminen puolestaan työpaikkoja.

Labore

Mitä tarvitaan kohtuulliseen minimiin Helsingissä?

- Kohtuullinen minimi mahdollistaa arjen välttämättömyydet, terveyden ylläpitämisen ja yhteiskunnallisen osallistumisen.
- Pöyryn ym. (2026) viitebudjetissa yksinasuva alle 45-vuotias mies tarvitsi vuonna 2025 1 606 €/kk, 845 €/kk vuokraan ja 761 €/kk muihin menoihin Helsingissä.
- Summa kattaa ruoan, vaatteet, kodin tavarat, tietoliikenteen, hygienian, terveydenhoidon, vapaa-ajan, sähkön, vakuutukset ja liikkumisen.

Menot	€/kk
Arkimenot (mm. ruoka, sähkö ja vakuutukset)	665
Liikkuminen	96
Vuokra	845
Yhteensä	1 606

Labore

Toimeentulovaje kasvaa vuoteen 2028

- Tulojen kasvu ei riitä kattamaan viitebudjetin menojen ennakoitua kallistumista 2025-2028
  - Usean kuukauden vaje kumuloituu korkeaksi summaksi vuositasolla

	2025	2026	2027	2028
Kohtuullinen minimi omalla vuosikohtaisella vuokralla (€/kk)	1525	1539	1568	1608
Tomin käytettävissä olevat tulot (€/kk)	1358	1346	1368	1399
Tomin vaje (€/kk)	167	193	200	209
Tomin vaje (€/vuosi)	2004	2320	2406	2511
Teemun käytettävissä olevat tulot (€/kk)	1416	1417	1432	1457
Teemun vaje (€/kk)	109	122	136	151
Teemun vaje (€/vuosi)	1308	1468	1638	1815

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

- Kohtuullisen minimin budjetin päivityksessä vuosille 2026–2028 on käytetty Laboren omia eräkohtaisia hintaennusteita

Minimin kasvu edellisvuodesta (€/kk)

	2026	2027	2028
Oma vuokra	0,6	11,1	22,1
Muut menot	13,7	18,1	17,7
Yhteensä	**14,3**	**29,2**	**39,8**
Kohtuullinen minimi (€/kk)	1539	1568	1608

Labore